

1/731

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG/101-1330 /1130

Ankara

9 / 3 / 1998

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 23/2/1998 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Mesut YILMAZ
Başbakan

Eki _____ :
1- Kanun Tasarısı
2- Gerekçe

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tali Kom.	Plan ve Bütçe
Esas Kom.	Dışişleri
Tarih	11.3.1998 1/731
K. R. M.	K. D. Ş. K.
BAŞKAN	H. H. H. H. H.

Not: Verilecek cevaplarda Daire adının, yazı tarihi ve sayısının açıklanması

GEREKÇE

Tacikistan, ekonomik ve ticari ilişkilerimizin geliştirilmesi arzulan bir Devlettir. Kuşkusuz, Türkiye Cumhuriyeti ile Tacikistan Cumhuriyeti arasında sermaye, teknoloji ve hizmet hareketlerinin geliştirilmesi, her iki Devletin de refahına katkıda bulunacaktır. Söz konusu faktör hareketlerinin geliştirilmesinde çifte vergilendirme nedeniyle ortaya çıkan sorunların çözümü önem arz etmektedir. Bu amaçla, Türkiye Cumhuriyeti ile Tacikistan Cumhuriyeti arasında 6 Mayıs 1996 tarihinde Ankara'da "Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması" imzalanmıştır.

Anlaşma ile kişilerin aynı gelir üzerinden iki Devlette birden vergilendirilmesinin (çifte vergilendirme) önlenmesi amaçlanmaktadır. Bu amacı sağlamak üzere, vergileme hakkı gelir unsurları itibarıyla ikamet edilen veya kaynak Devletlerden birine bırakılmakta veya bu mümkün olmazsa iki Devlet arasında paylaştırılmaktadır. Böylece, Akit Devletlerden birinde yatırım yapan, teknoloji veya hizmet sunan diğer Devlet mükimlerinin, o Devletin mükelleflerine göre daha ağır vergilendirilmesine engel olunmakta ve teşebbüslerin risk almadan önce ileride karşılına çıkacak her türlü vergi ile ilgili mükellefiyeti hesaplayabilmeleri sağlanmaktadır. Çifte vergilendirmenin Akit Devletlerde önlenmesi ile Tacik yatırımcılar için Türkiye'nin, Türk yatırımcılar için ise Tacikistan'ın daha cazip hale geleceği tabiidir.

Anlaşmanın kapsamına aldığı vergiler açısından çifte vergilendirmenin ve vergi kaçakçılığının nasıl önleneceği ve muhtelif gelir unsurlarının vergilendirilmesine ilişkin ilkeler ve düzenlemeler, ilişkide yer alan Anlaşmanın madde gerekçelerinde ayrıntılarıyla açıklanmıştır.

ANLAŞMA MADDELERİNİN GEREKÇELERİ

Türkiye Cumhuriyeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması, 28 maddeden meydana gelmiştir. Anlaşma maddelerinin gerekçeleri aşağıda belirtilmiştir.

MADDE 1- KİŞİLERE İLİŞKİN KAPSAM

1 inci madde hükmü gereğince, bu Anlaşma; Akit Devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olan kişilere uygulanacaktır.

Diğer bir ifade ile bu Anlaşma, milliyet farkı gözetilmeksizin, Akit Devletler (Türkiye ve Tacikistan)'den birinde veya her ikisinde mukim olan kişileri kapsamına almaktadır.

MADDE 2- KAVRANAN VERGİLER

Bu madde, Anlaşma kapsamına giren vergilerin belirlenmesinde ve tarifinde açıklığı temin etme amacını gütmektedir.

Maddenin 1 inci fıkrasında, Anlaşmanın, ne şekilde alındığına bakılmaksızın, bir Akit Devlette, politik alt bölümlerinde veya mahalli idarelerinde gelir üzerinden alınan vergilere uygulanacağı belirtilmektedir.

2 nci fıkra, gelir üzerinden alınan vergilerin kapsamını belirlemektedir.

3 üncü fıkrada, Anlaşmanın Akit Devletlerdeki mevcut vergilerden hangilerine uygulanacağı belirtilmektedir. Anlaşma kapsamına giren vergilerin; Tacikistan'da kazanç, gelir ve ihracat vergileri; Türkiye'de ise, gelir ve kurumlar vergileri ile gelir ve kurumlar vergisi üzerinden alınan fon payından ibaret olduğu belirtilmiştir.

4 üncü fıkrada, Anlaşmanın imza tarihinden sonra mevcut vergilere ilave olarak veya onların yerine alınan ve bu vergilerle aynı nitelikte olan veya onlara önemli ölçüde benzeyen vergilerin de Anlaşma kapsamına gireceği hükme bağlanmakta, ayrıca, Akit Devletlerin yetkili makamlarının, vergi mevzuatlarındaki önemli değişiklikleri birbirlerine bildirecekleri öngörülmektedir.

MADDE 3- GENEL TANIMLAR

Bu maddede, Anlaşmada kullanılan terimlerin yorumu için gerekli genel tanımlar yer almaktadır.

1 inci fıkrada sırasıyla, "Türkiye", "Tacikistan", "Bir Akit Devlet", "Diğer Akit Devlet", "Vergi", "Kişi", "Şirket", "Kanuni Ana Merkez", "Vatandaş", "Bir Akit Devletin Teşebbüsü", "Diğer Akit Devletin teşebbüsü", "Yetkili makam" ve "Uluslararası trafik" terimlerinin tanımı yer almaktadır.

Maddenin 2 nci fıkrasında, Anlaşma'da tanımlanmamış terimlerin, Akit Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen anlamları taşıyacağı belirtilmiş, ancak Akit Devletlerin vergi mevzuatlarında bu terime karşılık gelen anlamın diğer mevzuatlarındaki anlama göre öncelik taşıyacağı belirtilmiştir.

MADDE 4- MUKİM

Akit Devletlerin vergileme yetkisi, Anlaşmanın birçok maddesinde doğrudan doğruya "mukim" kavramına göre çözümlenmektedir. Bu çerçevede, gerçek ve tüzel kişilerin hangi Devletin mukimi addedileceği hususu büyük bir önem arz etmektedir.

Maddenin 1 inci fıkrasında, gerçek ve tüzel kişiler arasında ayırım yapılmaksızın, Anlaşmanın amaçları bakımından, bir Akit Devlet, politik alt bölümü veya mahalli idaresi de dahil olmak üzere, ev, ikametgah, kanuni ana merkez, yönetim yeri veya benzer yapıda diğer herhangi bir kriter nedeniyle vergi mükellefiyeti altına giren kişi "mukim" addedilmektedir. Gelir Vergisi Kanunumuz Türkiye'de yerleşmiş gerçek kişileri, Kurumlar Vergisi Kanunumuz ise kanuni veya iş merkezi Türkiye'de bulunan kurumları tam mükellef addettiğinden, 1 inci fıkra hükmüyle vergi hukukumuzla tam bir paralellik sağlanmaktadır.

2 nci fıkrada, gerçek kişilerin 1 inci fıkrada belirtilen kriterler nedeniyle her iki Devletin de mukimi addedilmesi halinde, bu kişilerin hangi kıstaslar kullanılmak suretiyle yalnızca bir Devletin mukimi addedileceği hususu çözümlenmektedir.

3 üncü fıkrada ise, gerçek kişiler dışında kalan kişilerin her iki Devletin de mukimi olması halinde, mukimliğin tayininde bu kişilerin kanuni ana merkezinin esas alınacağı hükme bağlanmıştır.

MADDE 5- İŞYERİ

İşyerinin tanımına ilişkin bu madde, ticari kazancın vergilendirileceği Akit Devletin belirlenmesi açısından büyük bir önem taşımaktadır. Bilindiği üzere, Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunlarımız, dar mükellefler açısından ticari kazancın Türkiye'de elde edilmiş sayılması için, kazanç sahiplerinin Türkiye'de işyerinin bulunmasını veya daimi temsilci bulundurmasını ve kazancın bu yerlerde veya bu temsilciler vasıtasıyla yapılan işlerden doğmasını şart koşmaktadır. Aynı şekilde, Anlaşmanın 7 nci maddesinde de, yalnızca işyerine atfedilebilen ticari kazancın kaynak Devlette vergilenebileceği prensibi getirilmiştir.

7 fıkra halinde düzenlenen bu maddede, hangi durumlarda bir işyerinin oluşup oluşmayacağı hususu bütün ayrıntılarıyla açıklanmaktadır.

1 inci fıkrada, "işyeri" teriminin genel bir tanımı yapılmaktadır.

2 nci fıkrada, kapsama özellikle dahil edilen işyerlerine örnekler verilmektedir ki bunlar; yönetim yeri, şube, büro, fabrika, atelye, maden ocağı, petrol veya doğal gaz kuyusu, taş ocağı veya doğal kaynakların çıkarıldığı diğer yerlerdir.

3 üncü fıkrada, süresi yirmidört ayı aşan bir inşaat şantiyesi, yapım, montaj veya kurma projesi veya bunlarla ilgili gözetim faaliyetlerinin bir işyeri oluşturacağı belirtilmektedir.

4 üncü fıkrada, işyeri kapsamı dışında kalan hususlar belirtilmiştir.

5 inci fıkrada daimi temsilcilik düzenlenmiştir. Bu fıkraya göre, bir kişi teşebbüs adına mukavele akdetme yetkisine sahip olur ve bu yetkisini düzenli olarak kullanırsa, bu faaliyetler 4 üncü fıkrada belirtilenlerle sınırlı olmadıkça, temsil ettiği teşebbüs bu Devlette bir işyerine sahip kabul edilecektir. Ancak, işe ilişkin sabit bir yerden 4 üncü fıkra hükmü çerçevesinde yürütülen faaliyetler bu yeri bir işyeri haline getirmeyecektir.

Anlaşmada işyeri ve daimi temsilci ayrı ayrı maddelerde düzenlenmeyip, her ikisi de "işyeri" maddesinde düzenlendiğinden, bu fıkra hükmüyle, Gelir Vergisi Kanunu'nun dar mükelleflerin ticari kazançlarının Türkiye'de vergilendirilmesine imkan tanıyan daimi temsilciliğe ilişkin hükümleri Anlaşmaya yansıtılmış olmaktadır.

6 ncı fıkra, bir Akit Devlet teşebbüsünün diğer Akit Devlette, işlerini yalnızca kendi işlerine olağan şekilde devam eden bir simsar, genel komisyoncu veya bağımsız statüye sahip bir acente vasıtasıyla yürütmesi halinde işyerinin var sayılmayacağını öngörmektedir.

7 nci fıkra ise, iki ayrı Akit Devlette mukim olan şirketlerin birbirlerini kontrol etmesinin, bunlardan herhangi birinin diğeri için bir işyeri oluşturmayacağı hükme bağlanmıştır.

MADDE 6- GAYRİMENKUL VARLIKLARDAN ELDE EDİLEN GELİR

Bu madde yalnızca gayrimenkul sermaye iratlarını değil, aynı zamanda gayrimenkullerden kaynaklanacak her türlü gelir unsurunu (tarım ve ormancılıktan elde edilen gelir dahil) kapsamaktadır

Maddenin 1 inci fıkrası ile gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelirin vergileme hakkı, gayrimenkulün bulunduğu Akit Devlete bırakılmaktadır.

2 ncı fıkra, "gayrimenkul varlık" teriminin tanımına ilişkindir.

3 üncü fıkra, gayrimenkul varlığın doğrudan kullanımı, kiralanması veya başka bir suretle kullanımından elde edilen gelire 1 inci fıkra hükmünün uygulanacağı belirtilmektedir.

4 üncü fıkra ise, 1 ve 3 üncü fıkra hükümlerinin, bir teşebbüsün gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir ile serbest meslek faaliyetlerinin icrasında kullanılan gayrimenkullerden elde edilen gelire de uygulanacağı öngörülmektedir.

MADDE 7- TİCARİ KAZANÇLAR

Maddenin 1 inci fıkrası, ticari kazancın vergilendirilmesindeki genel prensibi açıklamaktadır. Buna göre ticari kazanç, teşebbüsün mukim olduğu Devlette vergilendirilecek, ancak faaliyetin diğer Akit Devlette bir işyeri vasıtasıyla yürütülmesi halinde, kazancın sadece bu işyerine atfedilebilen kısmı diğer Akit Devlette vergilendirilebilecektir.

2 ncı fıkra, işyeri kazançlarının hesaplanmasındaki esaslara ilişkindir. Buna göre, işyeri bağımsız bir teşebbüs gibi ele alınacak ve benzer teşebbüslerin benzer koşullarda elde etmesi gereken kazanç, sözkonusu işyerine atfedilecektir. Böylece, işyeri-merkez ilişkilerinde emsaline göre yüksek veya düşük fiyatlandırmaya gidildiğinde olaya müdahale edilip, gerçekçi fiyatların fatura edilmesiyle yeni bir vergi matrahı belirlenecek ve vergileme bu matrah üzerinden yapılacaktır.

3 üncü fıkra, işyeri kazancının belirlenmesi sırasında hangi tür giderlerin indirilebileceğine ilişkindir.

4 üncü fıkra, teşebbüs adına sadece mal veya ticari eşya alımında bulunan işyerine, bu faaliyeti dolayısıyla kazanç atfedilemeyeceğine ilişkindir.

5 inci fıkra, ticari kazancın, Anlaşmanın diğer maddelerinde belirtilen gelir unsurlarını da kapsamına alması halinde ilgili madde hükümlerini saklı tutmaktadır.

MADDE 8- HAVA VE KARA TAŞIMACILIĞI

1 inci fıkra, bir Akit Devlet teşebbüsünün diğer Akit Devlette uluslararası trafik kapsamına giren türden uçak veya kara nakil vasıtası işletmeciliğinden sağladığı kazançların, yalnızca teşebbüsün mukim olduğu Devlette vergilendirilebileceğini öngörmektedir. Diğer bir ifade ile bu tür kazançlar kaynak Devlette vergiden istisna edilmektedir.

2 nci fıkrada, 1 inci fıkrada benimsenen prensibin, bir ortaklığa, bağlı işletmeye veya uluslararası işletilen bir acenteye iştirak dolayısıyla elde edilen kazançlar için de geçerli olacağı hükme bağlanmaktadır.

MADDE 9- BAĞIMLI TEŞEBBÜSLER

Kurumlar Vergisi Kanunumuzun 15, 16 ve 17 nci maddelerinde düzenlenen örtülü kazanç ve örtülü sermaye ile ilgili olan bu maddede, bağımlı teşebbüslerin, bağımsız teşebbüslere oranla farklı ticari ilişkilere ve farklı fiyatlandırmalara yönelmeleri halinde Akit Devletlerin ne tür tedbirler alabileceği hükme bağlanmaktadır.

1 inci fıkra, bağımlı teşebbüslerin gerekli itinaı göstermeyip, bağımsız teşebbüsler arasında geçerli olan fiyatlardan sapmaları halinde, vergi kaybına uğrayan Akit Devlete ek vergi alma hakkını vermektedir. Bu ek vergileme sonunda diğer Devletin, kendi mükellefi olan bağımlı teşebbüs için yapacağı matrah ve vergi indirimleri ise 2 nci fıkrada düzenlenmiştir.

MADDE 10- TEMETTÜLER

1 inci fıkra, temettülerin vergilendirilmesindeki genel ilke ile ilgili olup, temettü gelirin esas itibariyle temettüyü elde edenin mukim olduğu Akit Devlette vergilendirileceğini öngörmektedir.

2 nci fıkra, temettülerin, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu, yani temettülerin doğduğu Devlette de vergilendirilebileceğini öngörmektedir. Ancak, temettünün gerçek lehdarı diğer Akit Devletin bir mukimi ise, alınacak vergi gayrisafi temettü tutarının %10'unu aşamayacaktır.

3 üncü fıkrada "temettü" teriminin tanımı yapılmaktadır.

4 üncü fıkrada, işyeri kazancının 7 nci madde (Ticari Kazançlar) çerçevesinde vergilendirildikten sonra, kalan kazanç üzerinden bu maddenin 2 nci fıkrasına göre de vergilendirilebileceği öngörülmektedir. Bu fıkra, Gelir Vergisi Kanunumuzun 94 üncü maddesinin 6/b numaralı bendiyle paralellik arz etmektedir.

5 inci fıkra, temettü lehdarının, temettüyü dağıtan şirketin mukim olduğu Akit Devlette bir işyerine sahip olması ve elde ettiği temettülerle bu işyeri arasında önemli bir bağ bulunması halinde, sözkonusu temettülerin bu madde çerçevesinde vergilendirilmeyeceğini öngörmektedir. Bu gibi hallerde, ticari kazançla ilişkin olan 7 nci madde hükümleri uygulanacaktır.

MADDE 11- FAİZ

1 inci fıkra, faizlerin vergilendirilmesindeki genel ilkeyi belirlemektedir. Buna göre faizi vergilendirme hakkı, lehdarın mukim olduğu Akit Devlete ait olmaktadır.

2 nci fıkra, faizlerin doğduğu Devlete, faizin gayrisafi tutarı üzerinden azami % 10 vergi alma hakkı tanınacağı öngörülmektedir.

3 üncü fıkra, Türkiye Hükümeti ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına ödenen faizler ile Tacikistan Hükümetine veya Tacikistan Ulusal Bankasına ödenen faizlerin karşılıklı olarak vergiden muaf tutulacağı belirtilmiştir.

4 üncü fıkra "faiz" teriminin kapsamı belirlenmiştir.

5 inci fıkra, diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla elde edilen faizlerin bu maddede yer alan indirimli vergi oranına göre değil, ticari kazançla ilişkin 7 nci madde hükümlerine göre vergilendirileceğini öngörmektedir.

6 ncı fıkra, faiz gelirlerinin hangi durumda bir Akit Devlette elde edilmiş sayılacağını hükme bağlamaktadır. Buna göre, faiz ödeyenin Devlet, politik alt bölüm, mahalli idare veya mukim olması veya faizin bu Devlette bulunan bir işyerinden kaynaklanması halinde, sözkonusu faizin bu Akit Devlette elde edildiği kabul edilecektir.

7 nci fıkra, faiz miktarının belirlenmesinde muvazaa durumunu açıklığa kavuşturmaktadır. Fıkra hükmüne göre muvazaa yapabilecek kişiler, aralarında özel ilişki bulunan faiz ödeyicisi ile faiz lehdarı veya her ikisiyle bir başka kişi olarak belirtilmektedir. Muvazaa durumu ise, özel ilişkinin olmadığı hallerde, kişiler arasında kararlaştırılan faiz miktarını aşan bir faizin ödenmesi olarak ortaya konmuştur. Bu durumda fazla ödenen kısım, bu maddede tanımlanan ve indirimli vergiye tabi olan bir faiz olarak nitelendirilmeyip, Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak Akit Devletlerin iç mevzuatına göre vergilendirilecektir.

MADDE 12- GAYRİMADDİ HAK BEDELLERİ

1 inci fıkra, vergilemedeki genel ilkeyi belirlemekte ve vergileme hakkını ödeme yapılan kişinin mukim olduğu Devlete tanımaktadır.

2 nci fıkra hükmü, gayrimaddi hak bedellerinin elde edildiği Devlete de %10'lu aşmayacak şekilde vergi alma hakkı tanımaktadır.

3 üncü fıkra, "gayrimaddi hak bedelleri"nin tanımına ilişkindir.

4 üncü fıkrada, bir işyeri vasıtasıyla elde edilen gayrimaddi hak bedellerinin indirimli vergi oranına göre değil, ticari kazançla ilişkin 7 nci madde hükümlerine göre vergilendirileceği öngörülmektedir.

5 inci ve 6 ncı fıkralarda, faizde olduğu gibi gayrimaddi hak bedellerinin nerede elde edilmiş sayılacağı ve muvazaalı durumlarda nasıl vergilendirileceğine ilişkin özel hükümler yer almaktadır.

MADDE 13- SERMAYE DEĞER ARTIŞ KAZANÇLARI

1 inci fıkrada, 6 ncı maddede tanımlanan gayrimenkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançların, bu varlıkların bulunduğu Akit Devlette vergilendirileceği öngörülmektedir.

2 ncı fıkrada, bir işyerinin aktifine dahil olan veya serbest meslek faaliyetinin icrasında kullanılan sabit yere ait menkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançlar ile sözkonusu işyeri veya sabit yerin elden çıkarılmasından doğan kazançların işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Akit Devlette vergilendirileceği hükme bağlanmıştır.

3 üncü fıkrada, bir Akit Devlet teşebbüsünce uluslararası trafikte işletilen uçak veya kara nakil vasıtaları ile bunların işletilmesine tahsis edilen menkul varlıkların satışından elde edilen kazançların, yalnızca uçak veya kara nakil vasıtalarını işleten teşebbüsün mukim olduğu Akit Devlette vergilendirileceği öngörülmektedir.

4 üncü fıkrada, bu maddenin diğer fıkralarında belirtilenlerin dışında kalan varlıkların satışından doğan kazançların, yalnızca bu varlıkları elden çıkaranların mukim olduğu Akit Devlette; sözkonusu varlıkların iktisap tarihinden itibaren bir yıl içinde elden çıkarılmasından doğan değer artış kazançlarının ise gelirin elde edildiği kaynak Devlette vergilendirilebileceği öngörülmektedir.

MADDE 14- SERBEST MESLEK FAALİYETLERİ

Maddenin 1 inci fıkrasında, bir Akit Devlet mukiminin elde edeceği serbest meslek kazançlarının, kazancı elde edenin mukim olduğu Akit Devlette vergilendirileceği; ancak, bu kişinin diğer Akit Devlette bulunan sabit bir yeri kullanarak serbest meslek faaliyeti icra etmesi durumunda, sözkonusu sabit yerden elde edilen kazançların kaynak Devlette vergilendirileceği hükme bağlanmıştır.

2 ncı fıkrada, "serbest meslek faaliyetleri" teriminin tanımı yapılmaktadır.

MADDE 15- BAĞIMLI FAALİYETLER

1 inci fıkrada, bağımlı faaliyetlerin vergilendirilmesine ilişkin genel kural belirtilmektedir. Buna göre, hizmetin diğer Devlette ifa edilmemesi şartıyla, bir Akit Devlet mukimince elde edilen ücretler mukim olunan Devlette vergilendirilecektir. Hizmetin diğer Devlette ifa edilmesi halinde, belli şartlarla kaynak Devlete de vergileme yetkisi tanınabilecektir. Ancak, sözkonusu kural, bu Anlaşmanın 16, 18, 19 ve 20 ncı maddelerinde öngörülen hükümleri herhangi bir şekilde etkilemeyecektir. Diğer bir ifadeyle, yönetim kurulu üyeleri, emekliler, kamu görevlileri, öğretmen ve öğrenciler 15 inci maddeye göre değil, kendileriyle ilgili maddelere göre vergilendirileceklerdir.

2 nci fıkrada, ücretin sadece mukim Devlette vergilendirilmesi için hangi şartların bir arada aranması gerektiği belirtilmektedir. Kaynak Devletin vergileme yapabilmesi için, öngörülen bu şartlardan birinin ihlali yeterlidir. Bir başka ifadeyle, diğer Devlette hizmet ifa eden bir Akit Devlet mukiminin bu Devlette bir takvim yılı içinde başlayan veya sona eren herhangi bir oniki aylık dönemde bir veya bir kaç seferde toplam 183 günden fazla kalması veya ücret ödemesinin bu diğer Devletin mukimi olan bir işveren tarafından veya onun adına yapılması ya da sözkonusu ödemenin, işverenin bu diğer Devlette sahip olduğu işyerinden veya sabit yerden yapılması durumunda, elde edilen ücretler kaynak Devlette vergilendirilecektir.

3 üncü fıkrada, Anlaşmanın 5 inci maddesinin 3 üncü fıkrasında bahsedilen faaliyetlerde istihdam edilen kişilerin elde ettikleri gelir ile bir Akit Devlet teşebbüsünce uluslararası trafikte işletilen uçak veya kara nakil vasıtalarında çalışan personelin bu sıfatları dolayısıyla elde ettikleri gelirlerin diğer Devlette vergilendirilmeyeceği öngörülmektedir.

MADDE 16- MÜDÜRLERE YAPILAN ÖDEMELER

Sözkonusu maddede, bir Akit Devlet mukiminin diğer Akit Devlette mukim bir şirketin yönetim kurulu üyesi olması dolayısıyla elde ettiği ücret ve diğer benzeri ödemelerin bu diğer Devlette vergilendirileceği öngörülmektedir.

MADDE 17- SANATÇI VE SPORCULAR

1 inci fıkra, bir Akit Devlet mukimi olan sanatçı ve sporcuların işgal konuları ile ilgili şahsi faaliyetlerinden dolayı diğer Akit Devlette elde ettikleri gelirlerin, bu faaliyetleri icra ettikleri diğer Akit Devlette vergilendirileceğini hükme bağlamaktadır. Bu çerçevede, serbest meslek faaliyetleri ile bağımlı faaliyetleri düzenleyen 14 ve 15 inci madde hükümleri sanatçı ve sporcular açısından geçerli olmayıp, vergileme yalnızca 17 nci madde kapsamında yapılacaktır.

2 nci fıkra organizatörlerle ilgili olup, sanatçı ve sporcuların işgal konularıyla ilgili faaliyetlerden doğan gelirin, sanatçı veya sporcuların kendilerine değil de bir başka gerçek veya tüzel kişiye yönelmesi halinde, vergilemenin, faaliyetin icra edildiği Devlette yapılacağını öngörmektedir. Ancak böyle bir durumda, ticari kazançların, serbest meslek kazançlarının ve bağımlı faaliyetlerin (ücretlerin) vergilendirilmesini düzenleyen bu Anlaşmanın 7, 14 ve 15 inci madde hükümleri dikkate alınmayıp, vergileme yalnızca 17 nci madde kapsamında yapılacaktır.

3 üncü fıkra, bir Akit Devlette icra edilen ve diğer Akit Devletin kamusal fonlarınca kısmen veya tamamen desteklenen sanatsal ve sportif faaliyetlerden elde edilen gelirin, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, faaliyetlerin icra edildiği Devlette vergiden istisna edileceğini öngörmektedir.

MADDE 18- EMEKLİ MAAŞLARI

Maddede, geçmiş hizmetler karşılığında ödenen emekli maaşları ve benzeri ödemeler ile düzenli ödemelerin, bunları elde edenin mukim olduğu Devlette vergilendirileceği öngörülmektedir.

MADDE 19- KAMU GÖREVİ

1 inci fıkrada, kamu hizmeti karşılığında yapılan ücret, maaş ve diğer benzeri ödemeler ile emekli maaşlarının yalnızca ödemeyi yapan Devlette vergilendirileceği hükme bağlanmıştır.

2 nci fıkrada ise, kamu iktisadi kuruluşlarında çalışanlar açısından bu madde hükmünün değil, 15, 16, 17 ve 18 inci madde hükümlerinin geçerli olacağı öngörülmektedir.

MADDE 20- ÖĞRETMENLER VE ÖĞRENCİLER

1 inci fıkra, öğrenci ve stajyerlerin öğrenim veya mesleki eğitimde bulundukları Devlette yararlanacakları vergi istisnasının sınırlarını belirlemektedir. Buna göre, öğrenci ve stajyerler, yalnızca geçim, öğrenim veya mesleki eğitim masraflarını karşılamak üzere bulundukları Devletin dışındaki kaynaklardan elde ettikleri ödemeler dolayısıyla, öğrenim gördükleri veya staj yaptıkları Akit Devlette vergiye tabi tutulmayacaklardır.

2 nci fıkrada, öğretmen veya araştırmacıların iki yılı aşmayan bir süre içinde diğer Devlette yapmış oldukları öğretim veya araştırma karşılığında bu diğer Devletin dışındaki kaynaklardan elde ettikleri gelirlerin, bu Devlette vergiden istisna edileceği hükme bağlanmıştır.

3 üncü fıkrada, Bir Akit Devletin vatandaşı olup, diğer Akit Devlette öğrenim veya mesleki eğitim amacıyla bir takvim yılı içinde 183 günü aşmayacak şekilde hizmet ifa eden bir öğrenci veya stajyerin elde ettiği ücretlerin diğer Devlette vergilendirilmeyeceği öngörülmektedir.

MADDE 21- DİĞER GELİRLER

Bu maddede, nerede doğarsa doğsun, bir Akit Devlet mukimi tarafından elde edilen ve Anlaşmanın bundan önceki maddelerinde kavranmayan gelir unsurlarının, geliri elde eden kişinin mukim olduğu Devlette vergilendirileceği hükme bağlanmıştır.

MADDE 22- ÇİFTE VERGİLENDİRMENİN ÖNLENMESİ YÖNTEMİ

Madde, çifte vergilendirmenin önlenmesine ilişkindir.

Buna göre, bir Akit Devlet mukiminin, diğer Akit Devlette vergilendirilebilen bir gelir elde etmesi durumunda, sözkonusu gelir için diğer Devlette ödenen vergi, bu mukimin ilk bahsedilen Devlette hesaplanan vergisinden mahsup edilecektir. Ancak bu mahsup, mahsuptan önce ilk bahsedilen Devlette hesaplanan vergi miktarını aşmayacaktır.

MADDE 23- AYRIM YAPILMAMASI

Maddenin 1 inci fıkrasında, bir Akit Devlet vatandaşlarının, diğer Akit Devlette, o Devletin aynı koşullara sahip vatandaşlarına kıyasla daha değişik veya daha ağır bir vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacakları öngörülmüştür.

2 nci fıkrada, teşebbüslerin diğer Devlette sahip oldukları işyerlerinin, bu diğer Devletin aynı faaliyetleri yürüten teşebbüslerine kıyasla daha ağır bir vergilemeye tabi tutulmayacakları öngörülmektedir.

3 üncü fıkrada, ayırım yapmama prensibinin, bir Akit Devletin, diğer Akit Devletin bir veya birkaç mukimi tarafından doğrudan veya dolaylı olarak, kısmen ya da tamamen sermayesine sahip olunan veya kontrol edilen teşebbüsleri için de geçerli olduğu belirtilmektedir.

4 üncü fıkrada, Akit Devletlerin kendi mukimlerine uyguladıkları şahsi indirimler ile vergi ve matrah indirimlerini, diğer Devletin mukimlerine de uygulamak zorunda olmadıkları belirtilmiştir.

MADDE 24- KARŞILIKLI ANLAŞMA USULÜ

Maddenin ilk iki fıkrası, bir Akit Devlet mukiminin, taraf Devletlerden herhangi birinin veya her ikisinin işlemlerinin, kendisi açısından bu Anlaşma hükümlerine uygun olmayan sonuçlar yarattığı veya yaratacağı kanaatine varması halinde sorunun nasıl çözümleneceğini hükme bağlamaktadır.

1 inci fıkraya göre, bu kişi durumunu Akit Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen müracaat usulleriyle bağlı kalmaksızın, mukimi olduğu Akit Devletin yetkili makamına veya durumunun 23 üncü maddenin 1 inci fıkrasına uygun olması halinde, vatandaşı olduğu Akit Devletin yetkili makamına, bu Devletlerin iç mevzuatlarında belirtilen süre içerisinde başvurabilecektir.

2 nci fıkrada, kendisine başvuruda bulunulan yetkili makam sorunu kendisi çözemezse, diğer Devletin yetkili makamıyla karşılıklı anlaşmaya varmak için gayret göstereceği öngörülmektedir.

Maddenin 3 üncü fıkrasında, yetkili makamların bu Anlaşmanın yorumundan veya uygulanmasından kaynaklanan sorunların çözümü için karşılıklı anlaşma usulünü kullanabilecekleri, 4 üncü fıkrasında ise karşılıklı anlaşmanın ne şekilde yapılacağı hükme bağlanmaktadır.

Herhangi bir anlaşmazlığa Hizmet Ticareti Genel Anlaşmasının ihtilaf çözümüne ilişkin hükümlerinin mi yoksa Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmalarının ilgili hükümlerinin mi uygulanacağına ilişkin olan 5 inci fıkrada, tarafların her ikisinin de kabul etmesi halinde ihtilafın Hizmet Ticareti Genel Anlaşmasının ilgili hükümleri çerçevesinde çözüleceği; taraflardan ikisinin veya birinin kabul etmemesi durumunda ise, ihtilafın Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının ilgili hükümleri çerçevesinde çözüleceği öngörülmektedir.

MADDE 25- BİLGİ DEĞİŞİMİ

Gerek bu Anlaşmanın doğru bir şekilde uygulanabilmesi, gerekse kayıp ve kaçakların önlenebilmesi için Akit Devletlerin vergi idareleri arasında gerekli hallerde yakın işbirliğine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu maddede, Akit Devletlerin hangi hallerde bilgi değişiminde bulunacakları, elde edilen bilgilerin kimlere verilebileceği ve bilgi değişiminin sınırları ele alınmıştır.

MADDE 26- DİPLOMAT HÜVİYETİNDEKİ MEMURLAR VE KONSOLOSLUK MEMURLARI

Bu maddede, diplomasi ve konsolosluk memurlarının, Devletler hukukunun genel kurallarına ve özel anlaşma hükümlerine göre yararlandıkları vergi ayrıcalıklarının, bu Anlaşma hükümlerinden etkilenmeyeceği belirtilmektedir.

MADDE 27- YÜRÜRLÜĞE GİRME

Bu maddede, Anlaşmanın ne zaman yürürlüğe gireceği ve vergiler açısından ne zaman hüküm ifade edeceği belirtilmiştir. Buna göre Anlaşma, Akit Devletlerin herbirinin, Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli yasal işlemlerin tamamlandığını diğer Akit Devlete bildirmelerini müteakip, bu bildirimlerin sonuncusunun tarihinde yürürlüğe girecek ve hükümleri, kaynakta tevkif edilen vergiler yönünden, Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihi izleyen Ocak ayının ilk günü veya daha sonra ödenen veya mahsup edilen miktarlar için; bu vergilerin dışında kalan vergiler için ise Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihi izleyen Ocak ayının ilk günü veya daha sonra başlayan vergilendirme yılları için hüküm ifade edecektir.

MADDE 28- YÜRÜRLÜKTEN KALKMA

Maddede, Anlaşmanın feshedilinceye kadar yürürlükte kalacağı belirtilmekte ve Akit Devletlerden herbirinin bu Anlaşmayı, yürürlüğe girdiği tarihi izleyen beş yıllık sürenin bitiminden sonra başlayan herhangi bir takvim yılının sonundan en az altı ay önce diplomatik yollardan yazılı fesih ihbarnamesi vermek suretiyle feshedebileceği ve fesih halinin her iki Devlette hangi vergilendirme dönemleri için hüküm ifade edeceği açıklanmaktadır.

972

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE TACİKİSTAN CUMHURİYETİ ARASINDA GELİR
ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME
ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR
KANUN TASARISI**

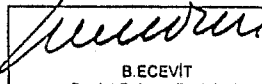
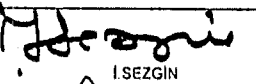
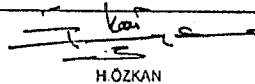
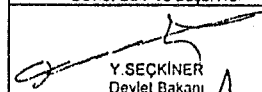
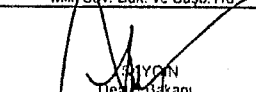
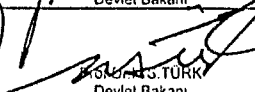
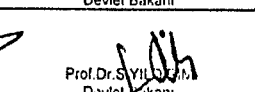
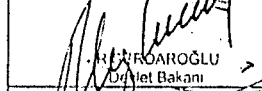
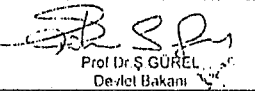
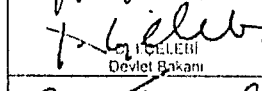
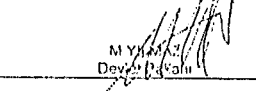
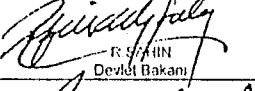
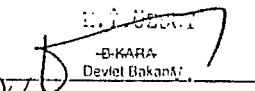
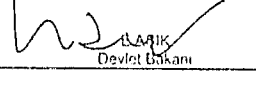
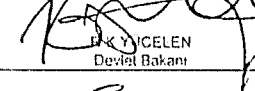
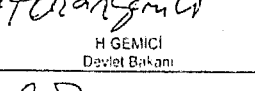
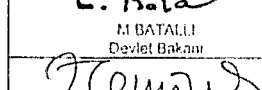
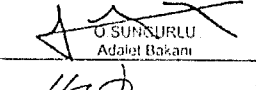
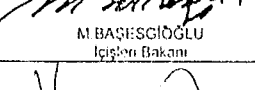
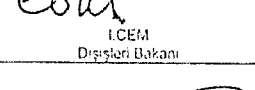
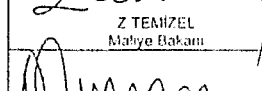
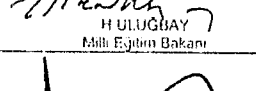
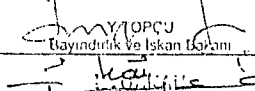
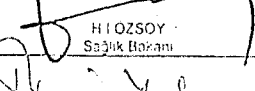
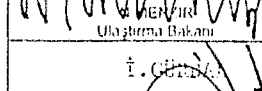
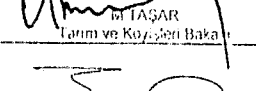
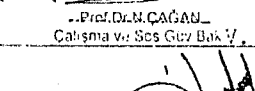
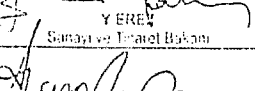
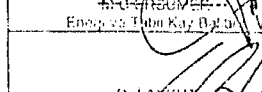
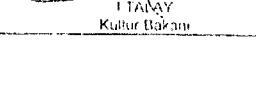
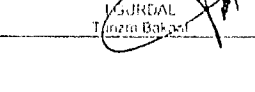
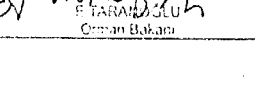
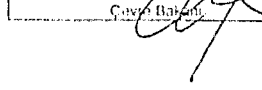
Madde 1- 6 Mayıs 1996 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

Madde 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

MESUT YILMAZ
BAŞBAKAN

 B. ECEVİT Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 İ. SEZGİN Milli Sav. Bak. ve Başb. Yrd.	 Ö. TAŞER Devlet Bakanı	 H. ÖZKAN Devlet Bakanı
 Y. SEÇKİNER Devlet Bakanı	 M. YILGIN Devlet Bakanı	 M. ÖZGEN Devlet Bakanı	 Prof. Dr. S. YILMAZ Devlet Bakanı
 M. K. ROAROĞLU Devlet Bakanı	 M. GÜRDERE Devlet Bakanı	 Prof. Dr. Ş. GÜREL Devlet Bakanı	 Prof. Dr. A. ANDICA Devlet Bakanı
 İ. ÇELİK Devlet Bakanı	 M. YILMAZ Devlet Bakanı	 R. YILIN Devlet Bakanı	 B. KARA Devlet Bakanı
 C. KAVAK Devlet Bakanı	 İ. BAK Devlet Bakanı	 B. Y. CELEN Devlet Bakanı	 H. GEMİCİ Devlet Bakanı
 M. BATAĞ Devlet Bakanı	 O. SUNGURLU Adalet Bakanı	 M. BAŞEĞİOĞLU İçişleri Bakanı	 İ. CEM Dışişleri Bakanı
 Z. TEZEL Maliye Bakanı	 H. ULUGBAY Milli Eğitim Bakanı	 M. Y. TOPCU Bünyanlık ve İskan Bakanı	 H. OZSOY Sağlık Bakanı
 M. K. ERGİN Ulaştırma Bakanı	 M. TAŞAR Tarım ve Köy İşleri Bakanı	 Prof. Dr. M. ÇAĞAN Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı	 Y. ERGİN Sanayi ve Ticaret Bakanı
 İ. ÇELİK Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı	 İ. TANAY Kültür Bakanı	 M. J. DAL Tutana Bakan	 F. TARAĞ Orman Bakanı
 Dr. İ. AYKUT Çevre Bakanı			

Yayın No:
01-1330

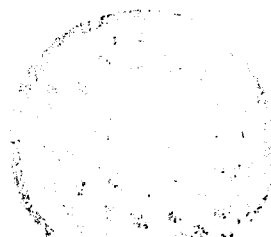
249

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE TACİKİSTAN CUMHURİYETİ
ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE
ÇİFTE VERGİLENDİRMİYİ ÖNLEME
ANLAŞMASI**

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
VE
TACİKİSTAN CUMHURİYETİ**

**Gelir üzerinden alınan vergilerde çifte vergilendirmeyi önleyen bir
Anlaşma yapmak isteğiyle**

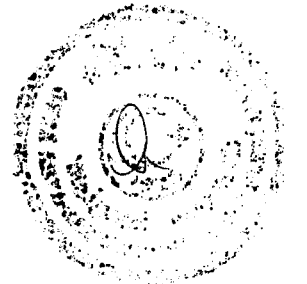
AŞAĞIDAKİ ANLAŞMAYA VARMIŞLARDIR:

Madde 1

KİŞİLERE İLİŞKİN KAPSAM

Bu Anlaşma, Akit Devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olan kişilere uygulanacaktır.

Madde 2

KAVRANAN VERGİLER

1. Bu Anlaşma, ne şekilde alındığına bakılmaksızın, bir Akit Devlette veya politik alt bölümlerinde ya da mahalli idarelerinde gelir üzerinden alınan vergilere uygulanacaktır.

2. Menkul veya gayrimenkul varlıkların devrinden doğan kazançlara uygulanan vergiler ile ücretin veya maaşın toplam tutarı üzerinden teşebbüsler tarafından ödenen vergiler dahil olmak üzere, toplam gelir veya gelirin unsurları üzerinden alınan tüm vergiler, gelirden alınan vergiler olarak kabul edilecektir.

3. Anlaşmanın uygulanacağı şu anda geçerli olan vergiler özellikle:

a) Türkiye'de:

- i) gelir vergisi;
- ii) kurumlar vergisi, ve
- iii) gelir vergisi ve kurumlar vergisi üzerinden alınan fon payı;

(Bundan böyle "Türk vergisi" olarak bahsedilecektir)

b) Tacikistan'da:

- i) kazanç vergisi;
- ii) gelir vergisi, ve
- iii) ihracat vergisi

(Bundan böyle "Tacikistan vergisi" olarak bahsedilecektir).

4. Anlaşma aynı zamanda, Anlaşmanın imza tarihinden sonra mevcut vergilerin yerine veya onlara ilave olarak alınacak olan ve mevcut vergilerle aynı nitelikte olan veya onlara önemli ölçüde benzeyen vergilere de uygulanacaktır. Akit Devletlerin yetkili makamları, ilgili vergi mevzuatlarında yapılan önemli değişiklikleri birbirlerine bildireceklerdir.

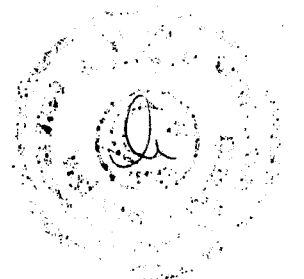

Madde 3

GENEL TANIMLAR

1. Bu Anlaşmanın amaçları yönünden, metin aksini öngörmedikçe:

- a) i) "Türkiye" terimi, Türkiye'nin sahip olduğu egemenlik alanını, karasularını, aynı zamanda uluslararası hukuka uygun olarak doğal kaynakların aranması, işletilmesi ve korunması amaçlarıyla yargı yetkisi veya egemenlik haklarına sahip olduğu deniz alanlarını ifade eder;
- ii) "Tacikistan" terimi, Tacikistan Cumhuriyeti'ni ifade eder. Coğrafi anlamda kullanıldığında, "Tacikistan" terimi, Tacikistan'ın uluslararası hukuka göre belirlenen ulusal egemenlik alanını kapsamına alır.
- b) "Bir Akit Devlet" ve "diğer Akit Devlet" terimleri, metnin gereğine göre, Türkiye veya Tacikistan anlamına gelir;
- c) "Vergi" terimi, bu Anlaşmanın 2 nci maddesinde kavranan vergiler anlamına gelir;
- d) "Kişi" terimi, bir gerçek kişiyi, bir şirketi ve kişilerin oluşturduğu diğer herhangi bir kuruluşu kapsamına alır;
- e) "Şirket" terimi, herhangi bir kurum veya vergileme yönünden kurum olarak muamele gören herhangi bir kuruluş anlamına gelir;
- f) "Kanuni ana merkez" terimi, Türk Ticaret Kanunu veya Tacikistan Kanunlarına göre tescil edilen kayıtlı merkez anlamına gelir;
- g) "Vatandaş" terimi:
 - i) bir Akit Devletin vatandaşlığına sahip herhangi bir gerçek kişiyi;
 - ii) bir Akit Devlette yürürlükte olan mevzuata göre statü kazanan herhangi bir hükmi şahsı, ortaklığı veya derneğiifade eder;
- h) "Bir Akit Devletin teşebbüsü" ve "diğer Akit Devletin teşebbüsü" terimleri sırasıyla, bir Akit Devletin bir mukimi tarafından işletilen bir teşebbüs ve diğer Akit Devletin bir mukimi tarafından işletilen bir teşebbüs anlamına gelir;

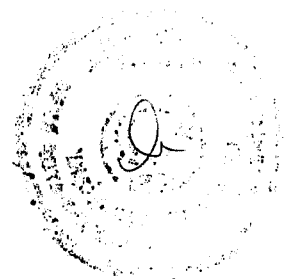
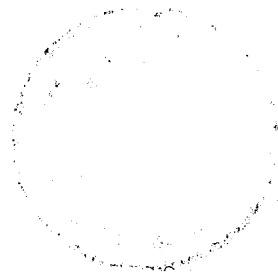
i) "Yetkili makam" terimi:

- i) Türkiye'de, Maliye Bakanını veya onun yetkili temsilcisini ve
- ii) Tacikistan'da, Maliye Bakanını veya onun yetkili temsilcisini

ifade eder;

- j) "Uluslararası trafik" terimi, bir Türk veya Tacikistan teşebbüsü tarafından, yalnızca Türkiye veya Tacikistan sınırları içinde gerçekleştirilen uçak veya kara nakil vasıtası işletmeciliği hariç, uçak veya kara nakil vasıtası işletilerek yapılan taşımacılığı ifade eder.

2. Bir Akit Devletin bu Anlaşmayı uygulaması bakımından, metin aksini öngörmedikçe, Anlaşmada tanımlanmamış herhangi bir terim, Anlaşmanın uygulanacağı vergilerin amaçları yönünden, o dönemde, bu Devletin mevzuatındaki anlamı taşıyacak; bu Devletin uygulanan vergi mevzuatındaki herhangi bir anlam, bu Devletin diğer mevzuatında bu terime karşılık gelen anlama göre öncelik taşıyacaktır.

Madde 4

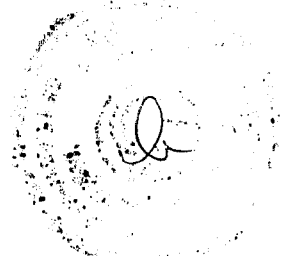
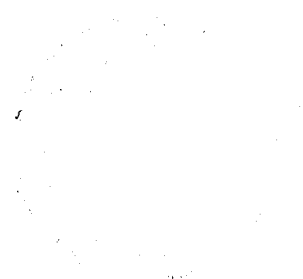
MUKİM

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, "bir Akit Devletin mukimi" terimi, o Devletin mevzuatı gereğince o Devlet, politik alt bölümü veya mahalli idaresi de dahil olmak üzere ev, ikametgah, kanuni ana merkez, yönetim yeri veya benzer yapıda diğer herhangi bir kriter nedeniyle vergi mükellefi olan kişi anlamına gelir. Ancak bu terim, yalnızca o Devletteki kaynaklardan elde edilen gelir nedeniyle vergiye tabi tutulan herhangi bir kişiyi kapsamaz.

2. 1 inci fıkra hükümleri dolayısıyla bir gerçek kişi her iki Akit Devlette de mukim olduğunda, bu kişinin durumu aşağıdaki şekilde belirlenecektir:

- a) Bu kişi, yalnızca daimi olarak kalabileceği bir meskenin bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir. Eğer bu kişinin her iki Devlette de daimi olarak kalabileceği bir meskeni varsa, bu kişi, kişisel ve ekonomik ilişkilerinin daha yakın olduğu Devletin mukimi kabul edilecektir (hayati menfaatlerin merkezi);
- b) Eğer kişinin hayati menfaatlerinin merkezinin yer aldığı Devlet saptanamazsa veya her iki Devlette de daimi olarak kalabileceği bir meskeni yoksa, bu kişi, yalnızca kalmayı adet edindiği evin bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir;
- c) Eğer kişinin her iki Devlette de kalmayı adet edindiği bir ev varsa veya her iki Devlette de böyle bir ev sözkonusu değilse, bu kişi, yalnızca vatandaşı bulunduğu Devletin bir mukimi kabul edilecektir;
- d) Eğer kişi her iki Devletin de vatandaşıysa veya her iki Devletin de vatandaşı değilse, Akit Devletlerin yetkili makamları sorunu karşılıklı anlaşmayla çözeceklerdir.

3. 1 inci fıkra hükümleri dolayısıyla gerçek kişi dışındaki bir kişi her iki Akit Devletin de mukimi olduğunda, bu kişi, yalnızca kanuni ana merkezinin bulunduğu Devletin bir mukimi olarak kabul edilecektir.

Madde 5

İŞYERİ

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından "işyeri" terimi, bir teşebbüsün işinin tamamen veya kısmen yürütüldüğü işe ilişkin sabit bir yer anlamına gelir.

2. "İşyeri" terimi özellikle şunları kapsamına alır:

a) Yönetim yeri;

b) Şube;

c) Büro;

d) Fabrika;

e) Atelye, ve

f) Maden ocağı, petrol veya doğal gaz kuyusu, taş ocağı veya doğal kaynakların çıkarıldığı diğer herhangi bir yer.

3. Yirmidört ayı aşan bir süre devam eden bir inşaat şantiyesi, yapım, kurma veya montaj projesi veya bu faaliyetlerle ilgili gözetim faaliyetleri.

4. Bu maddenin daha önceki hükümleri ile bağlı kalınmaksızın, "işyeri" teriminin aşağıdaki hususları kapsamadığı kabul edilecektir:

a) Teşebbüs olanaklarının, yalnızca teşebbüse ait malların veya ticari eşyanın depolanması, teşhiri veya teslimi amacıyla kullanılması;

b) Teşebbüse ait mal veya ticari eşya stoklarının yalnızca depolama, teşhir veya teslim amacıyla elde tutulması;

c) Teşebbüse ait mal veya ticari eşya stoklarının yalnızca bir başka teşebbüse işlettilmesi amacıyla elde tutulması;

d) İşe ilişkin sabit bir yerin yalnızca teşebbüse mal veya ticari eşya satın alma veya bilgi toplama amacıyla elde tutulması;

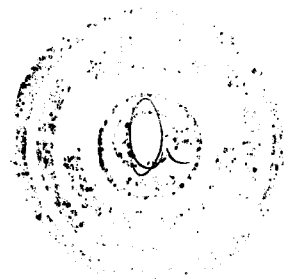
e) İşe ilişkin sabit bir yerin teşebbüs için yalnızca hazırlayıcı veya yardımcı karakter taşıyan diğer herhangi bir işin yapılması amacıyla elde tutulması;

- f) İşe ilişkin sabit bir yerin, yalnızca (a) ila (e) bentlerinde bahsedilen faaliyetlerin bir veya birkaçını bir arada icra etmek için elde tutulması; ancak bu faaliyetlerin bir arada icra edilmesi sonucunda kendini gösteren toplu faaliyetin hazırlayıcı veya yardımcı karakterde olması.

5. 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, bir kişi -6 ncı fıkranın uygulanacağı bağımsız nitelikteki acente dışında- bir Akit Devlette bir teşebbüs adına hareket ederse ve bu teşebbüs adına mukavele akdetme yetkisine sahip olup, bu yetkisini mutaden kullanırsa, sözkonusu kişinin faaliyetleri 4 üncü fıkroda belirtilenlerle sınırlı olmadıkça, bu teşebbüs, bu Devlette bu kişinin teşebbüs için gerçekleştirdiği her türlü faaliyet dolayısıyla bir işyerine sahip kabul edilecektir. Ancak, anılan fıkra hükmü çerçevesinde işe ilişkin sabit bir yerden yürütülen faaliyetler bu yeri bir işyeri haline getirmeyecektir.

6. Bir Akit Devlet teşebbüsü, diğer Devlette işlerini yalnızca, bir simsar, bir genel komisyon acentesi veya bağımsız statüde diğer herhangi bir acente vasıtasıyla yürüttüğü için bu diğer Akit Devlette bir işyerine sahip kabul olunmayacaktır; şükadar ki, bu kişilerin kendi işlerine olağan şekilde devam etmeleri şarttır.

7. Bir Akit Devletin mukimi olan bir şirket, diğer Akit Devletin mukimi olan veya bu diğer Devlette ticari faaliyette bulunan bir şirketi (bir işyeri vasıtasıyla veya diğer bir şekilde) kontrol eder ya da onun tarafından kontrol edilirse, bu şirketlerden herhangi biri diğeri için bir işyeri oluşturmayacaktır.

Madde 6

GAYRİMENKUL VARLIKLARDAN ELDE EDİLEN GELİR

1. Bir Akit Devlet mukiminin diğerk Akit Devlette bulunan gayrimenkul varlıklardan elde ettiğı gelir (tarım veya ormancılıktan elde edilen gelir dahil), bu diğerk Devlette vergilendirilebilir.

2. "Gayrimenkul varlık" terimi, sözkonusu varlığın bulunduğu Akit Devletin mevzuatına göre tanımlanacaktır. Terim her halükarda, gayrimenkul varlığa müteferri varlıkları, tarım ve ormancılıkta kullanılan araçları ve hayvanları (balık üretimi ve yetiştiriciliğı dahil), özel hukuk hükümlerinin uygulanacağı gayrimenkul mülkiyetine ilişkin hakları, gayrimenkul intifa haklarını ve maden ocaklarının, kaynakların ve diğerk doğal kaynakların işletilmesi veya işletme hakkı karşılığında doğan sabit ya da değişken ödemeler üzerindeki hakları kapsayacak; uçaklar ve kara nakil vasıtaları gayrimenkul varlık sayılmayacaktır.

3. 1 inci fıkra hükümleri, gayrimenkul varlığın doğrudan kullanımından, kiralanmasından veya diğerk herhangi bir şekilde kullanımından elde edilen gelire uygulanacaktır.

4. 1 inci ve 3 üncü fıkra hükümleri aynı zamanda, bir teşebbüsün gayrimenkul varlıklardan elde ettiğı gelir ile serbest meslek faaliyetlerinin icrasında kullanılan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelire de uygulanacaktır.

Madde 7

TİCARİ KAZANÇLAR

1. Bir Akit Devlet teşebbüsüne ait kazanç, sözkonusu teşebbüs diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunmadıkça, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Eğer teşebbüs yukarıda bahsedilen şekilde ticari faaliyette bulunursa, teşebbüsün kazançları bu diğer Devlette, yalnızca, bu işyerine atfedilebilen miktarla sınırlı olmak üzere vergilendirilebilir.

2. 3 üncü fıkra hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet teşebbüsü diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunduğunda, bu işyerine her iki Akit Devlette de, eğer bu işyeri, aynı veya benzer koşullar altında, aynı veya benzer faaliyetlerde bulunan, tamamen ayrı ve bağımsız bir teşebbüs olsaydı ve işyerini oluşturduğu teşebbüsten tamamen bağımsız nitelik kazansaydı, ne kazanç elde edecek ise, aynı miktarda bir kazanç atfedilecektir.

3. Bir işyerinin kazancı belirlenirken, işyerinin bulunduğu Devlette veya başka herhangi bir yerde yapılan, yönetim ve genel idare giderlerini de kapsamına alan, işyerinin amaçlarına uygun düşen giderlerin indirilmesine müsaade edilecektir.

4. İşyerine, bu işyeri tarafından teşebbüs adına yalnızca mal veya ticari eşya satın alınması dolayısıyla hiç bir kazanç atfedilmeyecektir.

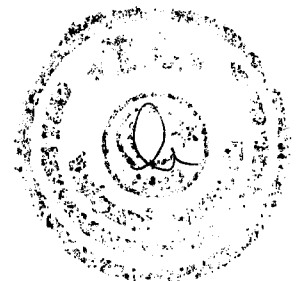
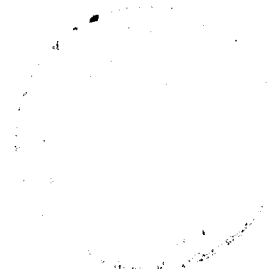
5. Kazanç, bu Anlaşmanın diğer maddelerinde ayrı olarak düzenlenen gelir unsurlarını da kapsamına aldığı anda, o maddelerin hükümleri bu madde hükümlerinden etkilenmeyecektir.

Madde 8

HAVA VE KARA TAŞIMACILIĞI

1. Bir Akit Devlet teşebbüsünün, uluslararası trafikte uçak veya kara nakil vasıtası işletmeciliğinden elde ettiği kazanç, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.
2. Bu maddenin 1 inci fıkrası hükümleri aynı zamanda, bir ortaklığa, bağlı işletmeye veya uluslararası işletilen bir acenteye iştirak dolayısıyla elde edilen kazançlara da uygulanacaktır.

Madde 9

BAĞIMLI TEŞEBBÜSLER

1. a) Bir Akit Devlet teşebbüsü doğrudan veya dolaylı olarak diğer Akit Devlet teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığında, veya
b) Aynı kişiler, doğrudan veya dolaylı olarak bir Akit Devlet teşebbüsünün ve diğer Akit Devlet teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığında

ve her iki halde de, iki teşebbüs arasındaki ticari ve mali ilişkilerde oluşan veya empoze edilen koşullar, bağımsız teşebbüsler arasında oluşması gereken koşullardan farklılaştığında, bu teşebbüslerden birisinde olması gereken, fakat bu koşullar dolayısıyla kendini göstermeyen kazanç, o teşebbüsün kazancına eklenir ve buna göre vergilendirilebilir.

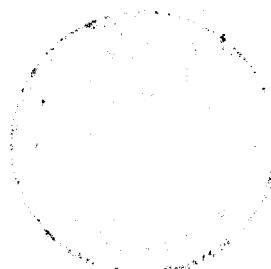
2. Bir Akit Devletin kendi teşebbüslerinden birinin kazancına dahil ettiği ve vergilediği kazanç, diğer Akit Devlette vergilendirilen bu diğer Devlet teşebbüslerinden birinin de kazancını içerebilir. Aynı zamanda, bu ilk bahsedilen Devletin teşebbüsünün dahil ettiği kazanç, bildirilen kazanç olmayıp, bağımsız teşebbüsler arasında oluşacak ilişkiler gözönünde tutularak, sonradan bu ilk bahsedilen Devletçe yürütülen hesaplamalar sonucunda belirlenen kazanç olabilir. Böyle bir durum kendini gösterdiğinde, eğer diğer Devlet bu düzenlemenin haklı olduğu kanaatine varırsa, sözkonusu kazanç üzerinden alınan verginin miktarında gerekli düzeltmeleri yapmak durumundadır. Bu düzeltme yapılırken, bu Anlaşmanın diğer hükümleri gözönünde tutulacak ve gerektiğinde Akit Devletlerin yetkili makamları birbirlerine danışacaklardır.

Madde 10

TEMETTÜLER

1. Bir Akit Devletin mukimi olan bir şirket tarafından diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen temettüler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.
2. Bununla beraber sözkonusu temettüler, aynı zamanda temettü ödemesini yapan şirketin mukim olduğu Akit Devlette ve bu Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, temettünün gerçek lehdarı diğer Akit Devletin bir mukimi ise, bu şekilde alınacak vergi gayrisafi temettü tutarının yüzde 10' unu aşmayacaktır.
3. Bu maddede kullanılan "temettü" terimi, hisse senetlerinden, intifa senetlerinden veya intifa haklarından, kurucu hisse senetlerinden veya alacak niteliğinde olmayıp kazanç katılmayı sağlayan diğer haklardan elde edilen gelirleri, bunun yanısıra dağıtımı yapan şirketin mukim olduğu Devletin mevzuatına göre, vergileme yönünden hisse senetlerinden elde edilen gelirle aynı muameleyi gören diğer şirket haklarından elde edilen gelirler ile yatırım fonu ve yatırım ortaklığından elde edilen gelirleri kapsar.
4. Diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunan bir Akit Devlet şirketinin kazancı, bu işyerinin bulunduğu Akit Devlette 7 nci maddeye göre vergilendirildikten sonra, kalan kısım üzerinden, bu maddenin 2 nci fıkrasına uygun olarak vergilendirilebilir.
5. Bir Akit Devlet mukimi olan temettünün gerçek lehdarı, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa ve sözkonusu temettü elde ediş olayı ile bu işyeri arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, 7 nci madde hükümleri uygulanacaktır.

Madde 11

FAİZ

1. Bir Akit Devlette doğan ve diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen faiz, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.
2. Bununla beraber bu faiz, elde edildiği Akit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, faizin gerçek lehdarı diğer Akit Devletin bir mukimi ise, bu şekilde alınacak vergi, faizin gayrisafi tutarının yüzde 10'unu aşmayacaktır.
3. 2 nci fıkra hükümlerine bakılmaksızın :
 - a) Tacikistan'da doğan ve Türkiye Hükümetine veya Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına ödenen faizler Tacikistan vergisinden muaf tutulacaktır;
 - b) Türkiye'de doğan ve Tacikistan Hükümetine veya Tacikistan Ulusal Bankasına ödenen faizler Türk vergisinden muaf tutulacaktır.
4. Bu maddede kullanılan "faiz" terimi, ipotek garantisine bağlı olsun olmasın veya borçlunun kazancına katılma hakkını tanısin tanımasın, her nevi alacaktan doğan gelirleri ve özellikle, kamu menkul kıymetleri ile tahvil veya bonolardan elde edilen gelirleri kapsar.
5. Bir Akit Devlet mukimi olan faizin gerçek lehdarı, faizin elde edildiği diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa ve sözkonusu faizin ödendiği alacak ile bu işyeri arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, 7 nci madde hükümleri uygulanacaktır.
6. Bir Devletin kendisi, politik alt bölümü, mahalli idaresi veya bu Devletin bir mukimi tarafından ödenen faizin, o Akit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber faiz ödeyen kişi, bir Akit Devletin mukimi olsun veya olmasın, bir Akit Devlette faiz ödemeye neden olan borç-alacak ilişkisiyle bağlantılı bir işyerine sahip olduğunda ve faiz bu işyerinden kaynaklandığında, sözkonusu faizin işyerinin bulunduğu Akit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.
7. Alacak karşılığında ödenen faizin miktarı, ödeyici ile gerçek lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında var olan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumlarda ödeyici ve lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı aştığında, bu madde hükümleri yalnızca en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda ilave ödeme, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak her bir Akit Devletin mevzuatına göre vergilendirilecektir.

Madde 12

GAYRİMADDİ HAK BEDELLERİ

1. Bir Akit Devlette doğan ve diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen gayrimaddi hak bedelleri, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber, sözkonusu gayrimaddi hak bedelleri elde edildikleri Akit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, gayrimaddi hak bedelinin gerçek lehdarı diğer Akit Devletin bir mukimi ise, bu şekilde alınacak vergi, gayrimaddi hak bedelinin gayrisafı tutarının yüzde 10' unu aşmayacaktır.

3. Bu maddede kullanılan "gayrimaddi hak bedelleri" terimi, sinema filmleri ile radyo ve televizyon yayınlarında kullanılan bantlar dahil olmak üzere edebi, sanatsal veya bilimsel her nevi telif hakkının, her nevi patentin, alameti farikanın, desen veya modelin, planın, gizli formül veya üretim yönteminin veya sınai, ticari veya bilimsel tecrübeye dayalı bilgi birikiminin kullanımı veya kullanım hakkı karşılığında ödenen her türlü ödemeleri kapsar.

4. Bir Akit Devlet mukimi olan gayrimaddi hak bedelinin gerçek lehdarı, sözkonusu bedelin elde edildiği diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa ve sözkonusu bedelin ödendiği hak veya varlık ile bu işyeri arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, 7 nci madde hükümleri uygulanacaktır.

5. Bir Devletin kendisi, politik alt bölümü, mahalli idaresi veya bu Devletin bir mukimi tarafından ödenen gayrimaddi hak bedelinin, o Akit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber, gayrimaddi hak bedelini ödeyen kişi bir Akit Devletin mukimi olsun veya olmasın, bir Akit Devlette gayrimaddi hak bedelini ödemeye neden olan hak veya varlık ile bağlantılı bir işyerine sahip olduğunda ve gayrimaddi hak bedeli bu işyerinden kaynaklandığında, sözkonusu gayrimaddi hak bedelinin, işyerinin bulunduğu Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

6. Kullanım, hak veya bilgi karşılığında ödenen gayrimaddi hak bedelinin miktarı, ödeyici ile gerçek lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında var olan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumlarda ödeyici ile gerçek lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı aştığında, bu madde hükümleri yalnızca en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda ilave ödeme, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak, her bir Akit Devletin mevzuatı uyarınca vergilendirilecektir.

Madde 13

SERMAYE DEĞER ARTIŞ KAZANÇLARI

1. Bir Akit Devlet mukimince, diğer Akit Devlette yer alan ve 6 ncı maddede belirtilen gayrimenkul varlıkların elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.
2. Bir Akit Devlet teşebbüsünün diğer Akit Devlette sahip olduğu bir işyerinin ticari varlığına dahil menkul varlıkların veya bir Akit Devlet mukiminin diğer Akit Devlette serbest meslek faaliyeti icra etmek üzere kullandığı sabit bir yere ait menkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançlar, bu işyerinin (yalnız veya tüm teşebbüsle birlikte) veya sabit yerin elden çıkarılmasından doğan kazanç da dahil olmak üzere, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.
3. Bir Akit Devlet mukimce, uluslararası trafikte işletilen uçak veya kara nakil vasıtalarının veya sözkonusu uçak veya kara nakil vasıtalarının işletilmesiyle ilgili menkul varlıkların elden çıkarılmasından sağladığı kazançlar, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.
4. 1, 2 ve 3 üncü fıkralarda belirtilenlerin dışında kalan varlıkların elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar, yalnızca elden çıkaranın mukim olduğu Akit Devlette vergilendirilecektir. Bununla beraber, diğer Akit Devlette elde edilen ve bundan önceki cümlede bahsedilen sermaye değer artış kazançları, iktisap ve elden çıkarma arasındaki süre bir yılı aşmadığı takdirde, diğer Akit Devlette vergilendirilebilecektir.

Madde 14

SERBEST MESLEK FAALİYETLERİ

1. Bir Akit Devlet mukiminin, serbest meslek faaliyetleri veya bağımsız nitelikteki diğer faaliyetleri dolayısıyla elde ettiği gelir, bu kişi diğer Akit Devlette faaliyetlerini icra etmek amacıyla sürekli kullanabileceği sabit bir yere sahip olmadığı sürece, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Kişinin, böyle bir sabit yere sahip olması durumunda gelir, yalnızca sözkonusu sabit yere atfedilebilen miktarla sınırlı olmak üzere, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. "Serbest meslek faaliyetleri" terimi, özellikle bağımsız olarak yürütülen bilimsel, edebi, sanatsal, eğitici veya öğretici faaliyetleri, bunun yanısıra doktorların, avukatların, mühendislerin, mimarların, dişçilerin ve muhasebecilerin bağımsız faaliyetlerini kapsamına alır.

Madde 15

BAĞIMLI FAALİYETLER

1. 16, 18, 19 ve 20 nci maddelerin hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet mukiminin bir hizmet dolayısıyla elde ettiği ücret, maaş ve diğer benzeri gelirler, bu hizmet diğer Akit Devlette ifa edilmedikçe, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Hizmet diğer Devlette ifa edilirse, buradan elde edilen sözkonusu gelir bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. 1 inci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, bir Akit Devlet mukiminin diğer Akit Devlette ifa ettiği bir hizmet dolayısıyla elde ettiği gelir, eğer:

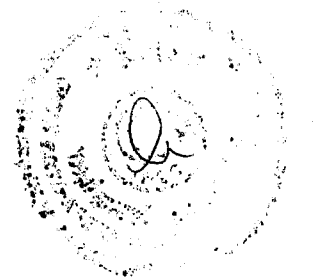
- a) Gelir elde eden kişi, diğer Devlette ilgili takvim yılı içinde başlayan veya sona eren herhangi bir oniki aylık dönemde bir veya bir kaç seferde toplam 183 günü aşmamak üzere kalırsa, ve
- b) Ödeme, diğer Devletin mukimi olmayan bir işveren tarafından veya böyle bir işveren adına yapılırsa, ve
- c) Ödeme, işverenin diğer Devlette sahip olduğu bir işyerinden veya sabit yerden yapılmazsa

yalnızca ilk bahsedilen Devlette vergilendirilecektir.

3. 1 inci ve 2 nci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, bir Akit Devlet mukimince diğer Akit Devlette icra edilen bir çalışma karşılığında elde edilen ücret ve diğer gelirler, kişilerce ifa edilen bu hizmet eğer :

- a) bu Anlaşmanın 5 inci maddesinin 3 üncü fıkrasına ilişkin bir inşaat şantiyesi, yapım, montaj veya kurma projesi veya bunlarla ilgili gözetim faaliyetleri ile ilgili ise;
- b) bir Akit Devlet mukimi olan bir teşebbüs tarafından uluslararası trafikte işletilen bir uçak veya kara nakil vasıtasında icra edilen işler ile ilgili ise;

bu diğer Akit Devlette vergilendirilmez.

Madde 16

MÜDÜRLERE YAPILAN ÖDEMELER

Bir Akit Devlet mukiminin, diğer Akit Devlet mukimi olan bir şirketin yönetim kurulu üyesi olması dolayısıyla elde ettiği ücret ve diğer benzeri ödemeler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

Madde 17

SANATÇI VE SPORCULAR

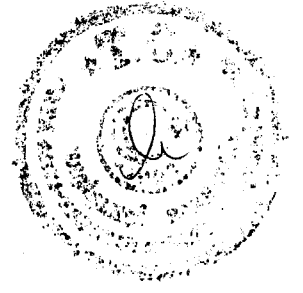
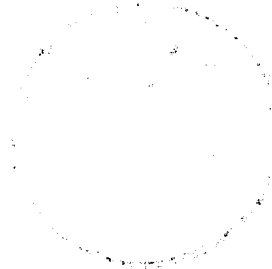
1. 14 ve 15 inci maddelerin hükümlerine bakılmaksızın, bir Akit Devlet mukimi olan tiyatro, sinema, radyo veya televizyon sanatçısının, bir müzisyen veya bir sporcunun diğer Akit Devlette icra ettiği bu nitelikteki şahsi faaliyetleri dolayısıyla elde ettiği gelir, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.
2. Bir sanatçının ya da sporcunun icra ettiği bu nitelikteki faaliyetlerden doğan gelir, sanatçının veya sporcunun kendisine değil de bir başkasına yönelirse, bu gelir 7, 14 ve 15 inci maddelerin hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, sanatçı ya da sporcunun faaliyetlerinin icra edildiği Akit Devlette vergilendirilebilir.
3. Bir sanatçı veya sporcunun bir Akit Devlette icra ettiği faaliyetlerden elde ettiği gelir, bu Devlete yapılan ziyaretin diğer Akit Devletin, politik alt bölümünün veya mahalli idaresinin kamusal fonlarından tamamen veya önemli ölçüde desteklenmesi halinde, bu Devlette vergiden istisna edilecektir.

Madde 18

EMEKLİ MAAŞLARI

19 uncu maddenin 1 inci fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet mukimine geçmiş çalışmalarının karşılığında ödenen emekli maaşları ve diğer benzeri menfaatler, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir. Bu hüküm aynı zamanda, bir Akit Devlet mukimine ömür boyu sağlanan düzenli ödemelere de uygulanacaktır.

Madde 19

KAMU GÖREVİ

1. Bir Akit Devletin kendisine, politik alt bölümüne veya mahalli idaresine bir kamu görevi dolayısıyla bir gerçek kişi tarafından verilen hizmetler karşılığında, bu Devlet, alt bölüm veya idare tarafından yapılan ücret, maaş ve diğer benzeri ödemeler, emekli maaşları da dahil yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

2. Bir Akit Devletin kendisi, politik alt bölümü veya mahalli idaresi tarafından yürütülen ticari faaliyetlerle bağlantılı hizmetler karşılığında yapılan ücret, maaş ve diğer benzeri ödemeler ile emekli maaşlarına, 15, 16, 17 ve 18 inci madde hükümleri uygulanacaktır.

Madde 20

ÖĞRETMENLER VE ÖĞRENCİLER

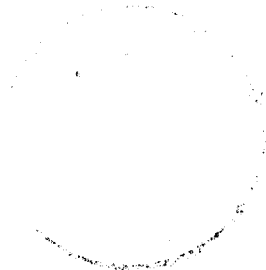
1. Bir Akit Devletin vatandaşı olup, diğer Akit Devlette yalnızca öğrenim veya mesleki eğitim amacıyla bulunan bir öğrenci veya stajyere geçim, öğrenim veya mesleki eğitim masraflarını karşılamak için, diğer Devletin dışındaki kaynaklardan yapılan ödemeler, bu diğer Devlette vergilendirilmeyecektir.
2. Aynı şekilde, bir Akit Devletin vatandaşı olup, diğer Akit Devlette yalnızca öğretim veya bilimsel araştırma yapmak amacıyla bulunan bir öğretmen veya araştırmacının iki yılı aşmayan bir süre veya süreler için öğretim veya araştırma karşılığında, bu diğer Devletin dışındaki kaynaklardan elde ettiği gelirler, bu diğer Devlette vergiden istisna edilecektir.
3. Bir Akit Devletin vatandaşı olup, diğer Akit Devlette öğrenimi veya mesleği ile ilgili uygulama alışkanlıkları kazanmak üzere, bir takvim yılı içinde 183 günü aşmayacak şekilde hizmet ifa eden bir öğrenci veya stajyerin elde ettiği ücretler, bu diğer Devlette vergilendirilmeyecektir.

Madde 21

DİĞER GELİRLER

Bir Akit Devlet mukiminin, nerede doğarsa doğsun, bu Anlaşmanın daha önceki maddelerinde belirtilmeyen gelir unsurları, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

Madde 22

ÇİFTE VERGİLENDİRMENİN ÖNLENMESİ YÖNTEMİ

Bir Akit Devlet mukimi, bu Anlaşma hükümleri uyarınca diğer Akit Devlette vergilendirilebilen bir gelir elde ettiğinde, ilk bahsedilen Devlet bu mukimin geliri üzerinden ödeyeceği vergiden, diğer Devlette gelir üzerinden ödediği vergiye eşit bir miktarın mahsubuna müsaade edecektir.

Bununla beraber sözkonusu mahsup, her iki durumda da, diğer Devlette vergilendirilebilen gelire atfedilen ve mahsuptan önce hesaplanan gelir üzerinden ödenen vergi miktarını aşmayacaktır.

Madde 23

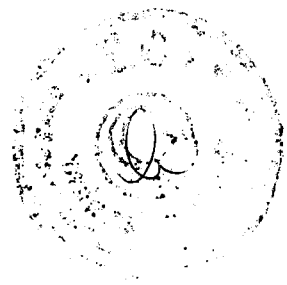
AYRIM YAPILMAMASI

1. Bir Akit Devletin vatandaşları, diğer Akit Devlette, bu diğer Devletin vatandaşlarının aynı koşullarda karşı karşıya kaldıkları veya kalabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden, özellikle mukimlik yönünden, değişik veya daha ağır vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır.

2. 10 uncu maddenin 4 üncü fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet teşebbüsünün diğer Akit Devlette sahip olduğu bir işyeri, bu diğer Devletin aynı faaliyetleri yürüten teşebbüslerine göre daha az lehe bir vergileme ile karşı karşıya kalmayacaktır.

3. Bir Akit Devletin, diğer Akit Devletin bir veya birkaç mukimi tarafından, doğrudan veya dolaylı olarak, kısmen veya tamamen sermayesine sahip olunan veya kontrol edilen teşebbüsleri, ilk bahsedilen Devlette, bu Devletin benzeri teşebbüslerinin tabi oldukları veya olabilecekleri vergilemeden veya buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır.

4. Bu hükümler, bir Akit Devletin kendi mukimlerine şahsi veya ailevi durumları dolayısıyla uyguladığı şahsi indirimleri, vergi ve matrah indirimlerini diğer Akit Devletin mukimlerine de uygulama zorunda olduğu yönünde anlaşılmayacaktır.

Madde 24

KARŞILIKLI ANLAŞMA USULÜ

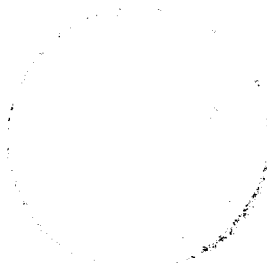
1. Bir Akit Devlet mukimi, Akit Devletlerden birinin veya her ikisinin işlemlerinin kendisi için bu Anlaşmanın hükümlerine uygun düşmeyen bir vergileme yarattığı veya yaratacağı kanaatine vardığında, bu Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen müracaat usulleriyle bağlı kalmaksızın, durumu mukimi olduğu Akit Devletin yetkili makamına veya durumu 23 üncü maddenin 1 inci fıkrasına uygun düşerse, vatandaşı olduğu Akit Devletin yetkili makamına arzedebilir. Söz konusu müracaatın, Akit Devletlerin iç mevzuatlarında belirtilen süre içinde yapılması gerekmektedir.

2. Söz konusu yetkili makam, itirazı haklı bulmakla beraber kendisi tatminkar bir çözüme ulaşamadığı takdirde, bu Anlaşmaya ters düşen bir vergilemeyi önlemek amacıyla, diğer Akit Devletin yetkili makamıyla karşılıklı anlaşmaya gayret sarfedecektir.

3. Akit Devletlerin yetkili makamları, Anlaşmanın yorumundan veya uygulanmasından kaynaklanan her türlü güçlüğü veya tereddütü karşılıklı anlaşmayla çözmek için gayret göstereceklerdir. Yetkili makamlar aynı zamanda, bu Anlaşmada ele alınmayan durumlardan kaynaklanan çifte vergilendirmenin ortadan kaldırılması için de birbirlerine danışabilirler.

4. Akit Devletlerin yetkili makamları, bundan önceki fıkralarda belirtilen hususlarda anlaşmaya varabilmek için birbirleriyle doğrudan doğruya yada kendilerinden veya temsilcilerinden oluşan bir komisyon vasıtasıyla haberleşebilirler.

5. Tacikistan'ın Hizmet Ticareti Genel Anlaşmasına katılması halinde, bu Anlaşmanın XXII nci maddesinin (Danışma) 3 üncü fıkrasının amaçları yönünden, Akit Devletler, bu fıkra ile bağlı kalmaksızın, bir tedbirin bu Anlaşma kapsamında yer alıp almadığı konusundaki her türlü ihtilafı, her iki Akit Devletin de rızası olması koşulu ile, bu fıkra da belirlendiği şekilde Hizmet Ticareti Konseyine götürebilirler. Bu fıkranın yorumu ile ilgili her türlü tereddüt, Türk-Tacik Vergi Anlaşmasının 24 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasına göre çözümlenecek veya bu yöntemle çözümlenememesi halinde ihtilaf, her iki Akit Devletin de kabul ettiği diğer herhangi bir yöntemle çözümlenecektir.

Madde 25

BİLGİ DEĞİŞİMİ

1. Akit Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşma hükümlerinin yürütülmesi için gerekli olan bilgileri ve Anlaşma ile uyumsuzluk göstermediği sürece, Anlaşma kapsamına giren vergiler ile ilgili iç mevzuat hükümlerinin yürütülmesi için gerekli olan bilgileri değişime tabi tutacaklardır. Bir Akit Devlet tarafından alınan her türlü bilgi, o Devletin kendi iç mevzuatı çerçevesinde elde ettiği bilgiler gibi gizli tutulacak ve yalnızca bu Anlaşmada belirtilen vergilerin tahakkuk veya tahsilleri veya cebri icra ya da cezasıyla ve bu hususlardaki şikayet ve itirazlara bakmakla görevli kişi veya makamlara (adli makamlar ve idari kuruluşlar dahil) verilebilecektir. Bu kişi veya makamlar sözkonusu bilgileri yalnızca bu amaçlar doğrultusunda kullanacaklardır. Bu kişi veya makamlar sözkonusu bilgileri mahkeme duruşmalarında veya adli kararlar alınırken açıklayabilirler.

2. 1 inci fıkra hükümleri, hiçbir surette bir Akit Devleti:

- a) Kendisinin veya diğer Akit Devletin mevzuatına veya idari uygulamalarına uymayacak idari önlemler alma;
- b) Kendisinin veya diğer Akit Devletin mevzuatı veya normal idari işlemleri çerçevesinde elde edilemeyen bilgileri sunma;
- c) Herhangi bir ticari, sınai, mesleki sırrı veya ticari işlemi aleni hale getiren bilgileri veya aleniyeti kamu düzenine aykırı düşen bilgileri verme

yükümlülüğü altına sokacak şekilde yorumlanamaz.

Madde 26

DİPLOMAT HÜVİYETİNDEKİ MEMURLAR VE KONSOLOSLUK MEMURLARI

Bu Anlaşma hükümleri, diplomat hüviyetindeki memurlar veya konsolosluk memurlarının uluslararası hukukun genel kuralları veya özel anlaşma hükümleri uyarınca yararlandıkları mali ayrıcalıkları etkilemeyecektir.

Madde 27

YÜRÜRLÜĞE GİRME

1. Her bir Akit Devlet, bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için kendi iç mevzuatında öngörülen işlemlerin tamamlandığını diğer Akit Devlete bildirecektir. Bu Anlaşma, bu bildirimlerden sonuncusunun alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

2. Bu Anlaşmanın hükümleri:

- a) Kaynakta tevkif edilen vergiler yönünden, bu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihi izleyen Ocak ayının ilk günü veya daha sonra ödenen veya mahsup edilen miktarlar için; ve
- b) Diğer vergiler yönünden, bu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihi izleyen Ocak ayının ilk günü veya daha sonra başlayan vergilendirme yılları için

hüküm ifade edecektir.

Madde 28

YÜRÜRLÜKTEN KALKMA

Bu Anlaşma, bir Akit Devlet tarafından feshedilinceye kadar yürürlükte kalacaktır. Akit Devletlerden biri, Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıllık bir sürenin bitiminden sonra başlayan herhangi bir takvim yılının sonundan en az altı ay önce diplomatik yollardan yazılı fesih ihbarnamesi vermek suretiyle Anlaşmayı feshedebilir. Bu durumda Anlaşma:

a) Kaynakta tevkif edilen vergiler yönünden, fesih ihbarnamesinin verildiği takvim yılının bitiminden sonra ödenen veya mahsup edilen miktarlar için; ve

b) Diğer vergiler yönünden, fesih ihbarnamesinin verildiği takvim yılının bitiminden sonra başlayan vergilendirme yılları için

hüküm ifade etmeyecektir.

BU HUSUSLARI TEYİDEN, aşağıda imzaları bulunan tam yetkili temsilciler bu Anlaşmayı imzaladılar.

“İngiliz dilinde 6 Mayıs 1996 tarihinde Ankara’da dűzenlenmiřtir. “

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ADINA

TACİKİSTAN CUMHURİYETİ
ADINA

